

دردنجی سنه - يدنجی جلد

نومرو ۲۰۰

۲۱ ربیع الآخر ۱۳۱۳ - ایلول ۲۸ ۱۳۱۱

اداره خانه سی

باب عالی جاده سنده قصبار کتبخانه.  
سیدر. رساله یه متعلق کافه مسئولیت  
و خصوصیات انجمن (قصبار کتبخانه  
سنه) مراجعت اولونور.

نسخه سی ۲۰ پاره در

# معارف

پنجشنبه کونلری نشر اولونور فنی و ادبی رساله

(محرری : اسماعیل صفا)

آبونه مدلی

بر سنه لك الی ایکی نسخه سی بوسته  
اجرتیه برابر بروجیه پیشین ۳۰  
غروش. استانبول انجمن اداره.  
خانه دن آلتق اوزر ۲۰۰ غروشه در.

نسخه سی ۲۰ پاره در

استخراج ایدلیکی نساخ مشروعتك موافق طبیعت و حقیقت اولدینی کور، بلکه بر درجه دها قوت یولور. ایشته بوندنده طبیعتك اگ قیمتی اوصافندن اولان فکر استقلال تولد ایدر. معلومات فیهنك بزه اعطا ایدلیکی منفعت اخلاقیه یالکیز بوندن عبارت دکلدرد. فن، تحریات خصوصیه ایه تعقیب اولندیقه نبات و جدیت کبی ایکی صفت حسنه دها وجوده کثیرر.

شعدی تحقیق ایدیلجك داعی استغراب بر فکر قالورکه اوده تربیه فیهنك فکر بشره تلقین معرفت دینه ایتمی حسبیلله تربیه عادیه اوزرینه مرجع اولمسیدرد. شهرسزدرکه فن، اساس دینه اصلاً تعرض ایدمزن. ینه شهبدن وارسته درکه، ظواهره منحصراً قالیوب اعماق معانی اشیا به نفوذ ایدن فن، دین داترهمسندن اصلاً خارج قاله مزن. معلم هوکسهلی دیرکه «فن حقیق ایه دین حقیق ایکی خواهر همداد اولوب یکدیگرلرندن تفریق ممکن اوله مزن؛ فن، دینی اولدینی نسبتده ششمه انداز ترقی اولور؛ دین ایشه اساس فینسك متانت و صلاحتی نسبتده نمره بخش توسع اولور. حکما طرفندن ایضا ایدلش اولان اعمال عظیمه، کندی ذکالرینك ثمره سی اولمقدن زیاده بو ذکالرینه، افکار عالیه دینه ایه و برمش اولقداری تربیهنك اثریدر. حقیقت، انلرك مهارت منطفیه لرندن زیاده صبر و متانتلرینه، محبت جدیه لرینه، سادگی قلبلرینه و خلوص یتلرینه عرض وجود ایلمشدر.»

فن، بعض کسهلرك زعمنجه خلاف دین اولمق شویله طورسون، حقیقتده فنك ترك و اهالی منافی دیانتدر. شعدی عادی بر مقایسه به کیریشم: فرض ایدمکه بر مؤلف هرکون الفاظ مدح و ثنا ایه تکریم و تعظیم اولسون، فرض ایدمکه آثارینك نفاسی، عظمتی، حکمتی سبب ستایش اولسون، برده فرض ایدمکه بو اثرلری مدح ایدن ذوات انلرك قابندن بشقه بربری کورماش مندرجاتی اوقوماش واکلامقه تشبیت ایتماش اولسون، بزه انلرك تقدیر و تحسینلرینك نه اهمیتی اولور؟ انلرك جدیتلری حقده نه مطالعده بولنه بیلوروز؟ شعدی عادینی عالی ایه مقایسه مزنه اعتراض ایلنرسه احوال بشره دخی کلمات و انك صانع اعظمه

قارشو بویله در. نه سوبلیه م؟ بر جوق کسهلر جیر بخش عقول اولان بو مکونانی بلا مطالعاه بر طرفه بر اقدندن بشقه تدقیق طبیعتله مشغول و مأولف اولناری تقبیح و کویا یهوده شیرله وقت بگردکارندن طولانی اتهام ایدرلر و بدایع طبیعتدن حصه استفاده به نائل اولنلریده تحقیردن کیرو طور مزلر! ینه تکرار ایدرمکه دینه مغایرت قنده دکل، فته قارشو کوستریلان قیدسزلقده در. حب فن بر آیین باطنی، منی علیک مؤثر حقیقیسنه قارشو بر تشکر ضمیمدر. بو بر تقدیمه شکرانه درکه یالکیز لسان ایه دکل اعمال ایلده اظهار ایدیلور؛ بو بر حرمت مخصوصه درکه یالکیز کلام ایلده دکل زمان، افکار و مساعیتك صرف و قداسیلده اثبات اولور.

فنك اساساً دینی اولمی صرف بونقطه نظره منحصر دکلدرد. بلکه بالعموم اشیا به مندرج اولان وحدانیت تأثیری، قوانین مستمره بی چشم ابتهماجزه کشاد ایتمسندن و بوسیله بر اعتقاد ضمنی به وسیله اولمسندن طولانی ده دینی در. متفن برکسه تحجارب مکتسبه سیله تکون حادثاً باعث اولان قوانینك لایتغیرلکته، هر اثر ایه مؤثری آرمنده کی مناسبات دائیه به بوندن تحدت ایدن ای ویا فنا نتیجه لره ناقابل فنا بر اعتقاد حاصل ایدر.

(مابعدی کله جک نقطه ده) آتله ع ۰ م

### بر مقاله فلسفیه

بر قاج آئی مقدم و فعارو غزنه سنده «پیداقولوزی» یعنی علم روحه عالم بر مسئله و ارایدی. مشاهیر حکامدان بر ذات دنیاده راجحه یشایه بیلیمک ایچون حسیلی می یوقسه حسسز می اولمیدر، ده عمومه بر سؤال اراد ایتشدی هر طرفدن بر جوق جوابلر یاغدی که بونلر ینلرندکی اختلافات جزئی بوندن صرف نظرله باشلوجه ایکی قسمه آیریه بیلورلر. بر قسمی بختیارلرك قوت تحس ایه متناسب بولندیقی دیگر قسمی ایشه بسبتون عکسی حالی التزام ایدرک تحسك ترید فلاکندن بشقه هیچ برشیته یرامیه جفتی و بختیارلرك انجق حسسز لکه ممکن الحصول اولدینی ادعا ایدیوردی.

فلسفه ده بسبتون یا کیش هیچ بر فکر یوقدر.

خدمت دولته ارتدغه حكومتك بر دارالعجزه شكلي  
و صورتی المسندن بك زياده قورقلمقدمدر . حاصلی قاديئر  
اركلكره نسبتاً دها زياده حسيات ايله بشارلر . ايشته  
بوسيدلره ميني فيغارو غزتهسنة حسياتى ترويج ايدرك  
كلان جوابلك اكرتيرسى شاعرلره قاديئرلر طرفندن  
ايدى .

عدم حسبانة كلنجه : بونى اك زياده التزام ايليانلر  
دينانك هر درلو آلامى كورمش و وعد اولئان  
لذاذ و حظوظاندن زياده هيچ بكمدمكلرى بر طاقم  
كدر و قهرلره دوچار اولش واك رايحلى ظن ايتكلرى  
چيچكلره بورلرني صيرلائين اولان برطاقم سالخوردهلر  
تجربهديدلر ايدى . بونلر دنيانى حياتى تدقيق ايلماشلر .  
كدرلر مسرته دائماً غلبه ايتديكى مشاهده اتماشلر و مسرته  
اولسه اولسه - مادهسى كدر اولان اجسامه موقت بررلك  
اولهيله چكنى اكلاماشلر حسيات ايسه هم كدره و هم  
مسرته عائد اولديغندن حلى اولان بر آدمك - كدرلر  
غلبهسنة ميني - دها زياده حسيات مكدركه نك تحت تاثيرنده  
بولنه جفنه و حالوكه حسسيز بر آدم نائل مسرته اولهسه  
ييله اكا نسبتاً بر قاچ قات فضله اولان كدرنده اوسايده  
قورتيله جفنه يقين حاصل اتماشلر . فى الحقيقه موجب  
سرور اولان حسيات حسيات مكدريه نسبتاً بك جزئى  
واهميتسيزدر . انسان آيلرجه حتى سنه لرحه بر شينك  
حصولنه چالشور و بويوله بر چوق مشقت و كدرلره  
قاتلايور . نهايت مطلب حصوله كلور . حالوكه حس  
ايديلان مسرته بك آز دوام ايدر . اوزاقده مثال ارامفه  
نه حاجت ! مكتبده ايكن چكديكمز صقديكلرى امتحان  
زمانلرى اوغرا ديقمز هيجانلرى كوز اوكنه كتوردم .  
سى و غيرتمز ثمره بخش اولوب ده مكشيدن شهادتنامه  
الديقمز كون حس ايتديكمز مسرته عجا او كدرلرى  
تضمينه كافى كلديمى ؟ معلومدركه سسلرى پرده اعتباريله  
تعين و تقدير ايدرلر . سس واردركه حال تقنيه اتى  
يدينجى پردهبه قدر چيقاييلور . حالوكه اويله سسلرده  
واردركه ايتكنجى پردهبه بيله واصل اوله مازلر . بونك كى  
كدرله مسرته مختلف درجهلرى ييشنده عظيم فرقار  
واردر . شو حقيقى تصوير و ابضاخ ايجون دنيا كوسكونى

هر شينك مادامكه بر سبب ظهورى واردر - زيرا اكسر  
وجودى تصور اولتهمنز - بر فكر و هله اولده تقدير  
مغاير حقيقت كورينور ايسه كورسون مطلقا طوغرى  
بر قسمه مالك اوله جئندن معرفت انى كشف ايدوب  
چيقارمقدمدر . قالدريك موضوع بحث اولان مسئله هنوز  
قطعت كسب اتمامش اولديغندن و بوياده بر رينه مغاير  
اوله رقي سردوايتان اولئان افكار مختلفه نك ماهيت و درجه  
اهميتلرى حقتده صورت قطعيده هنوز برشى سويلنه ميه -  
چكندن انسانك منطق ايجراسنه مجبور اوله جنى شى  
اوافكار مختلفه دن رينه صورت خصوصيه ميل و رجحان  
اوله بيله ديكرلر يئكده سبب و صورت ظهورى كوسترمك  
اولمليدر .

اعلاى سعادت ايجون قواى حسيه نك تربيدينه لزوم  
كورنلر اكسر - انسانلر حيواندن بك آفرقلى قاله رق -  
دينانك هيچ برلنى اوله ميه جفى ادعا ايدويورلر .  
هر ملكتده اك زياده بو فكره اشتراك ايدنلر بالطبع  
شاعرلر ، اديبلر در . «لامارتين» صوك كونلر نده صورت  
كدران حيواندن تماماً متون قالدريقى كوسترمك ايجون  
«بتون حيوانده سوممكن برستندن تقى دن بشقه برشى  
يايتم» ديشمدر . شاعرلر دايكمره بو خصوصه اك زياده  
ايلرويه كيدنلر ايسه جمله عصيه لرى فوق العاده نازك  
ورقيق اولانلر در . بناء عليه هان بالجله قاديئرلر بو  
ذمردن اوله جنى طبعييدر . فى الحقيقه قاديئرلر اركلكردن  
زياده حسيات رقيقه ايله مشخوندرلر . اركلكر ايجنده  
عشق و محبتدن و امثالى حسياتدن بيهره قالان بيكلرجه  
كشيرلره تصادف اولته ييدىكي حالده انلردن عارى بك آز  
قادين تصور اولته ييلور . بعض دفعه «قوتس سارا» كى  
قالبى هر درلو تسلطات متعويه قارشو مصون ظن ايدن  
قاديئرلر بولنسه بيله بو نوع ظنلر هان دائماً دهشتلى  
بر صورتده فورانه حاضر لئقده اولان ناره محبتك هنوز  
حال كالدله بولغامسندن نشأت ايلمكدهدر . بر بلوطلى هوا دن  
بر چوجفك كربه سندن بر آدمك سفالتندن متأثر اوليان  
قادين هان بوق كيدر . شوحال او قدر تظاهي اتمشدركه  
بوكون ممالك متمنده قاديئرلر خدمت دولته كيرمليينه  
مانع اولان باشلوجه اسبابك بريده بودر . قاديئرلر عددى

«شوپن و شر» دیورکه «بر قبالنک پنجه سنده کی اوافق  
بر حیوانچه باقکر. حیوانه حیاتی قورتارمق  
ایچون آجی آجی باغردنجه ایگله دجه قبالنک یایدنی شی  
غایت عادی بر مسرتله آونی الدن قاجور مامغه چالشمقدن  
عبارت قالیور». حاصلی کدر دائما مسرتله غلبه ایامکده  
اولدیفندن حیساندن عاری اولان بر آدم بعضی حییات  
سروریه مظهر اولسه بیله حال تحسینده اندن بیک قات  
زیاده اوغرایه جنی قویا ملحوظ اولان حییات مکدره دن  
او صورتله اولسون قورتلمش اولمق بختیارانی شوفلاکتی  
بلغ مابلق قضیه کافیدر.

حییات طرفداری اولانلره دنیایی ابو کورنلر  
و عدم حییات طرفداری اولانلره ایسه دنیایی فنا کورنلر  
نظریله باقیله بیلور. زیرا: اگر دنیا کدردن زیاده محل  
سرور ایسه غایت حساس اولمقده هیچ برأس اوله مدقدن  
باشقه حتی منفعت بیله وارددر. یوق انسانلر قهر  
و کدردن بشقه برشی کورمامکه محکوم ایملر باطالع عدم  
تحسین تناقص فلاکتی موجب اولور. بناء علیه مسئله  
بر صورت عمومیده «پس میزم» و «اوپ تی میزم»  
مسلکله ندن هانکیسنگ موافق حقیقت اولدیفنی اکلامقدن  
عبارت قالور. تاریخ انسانیته هان دائما «اوپ تی میزم»  
غلبه ایتمیشدر. «پس میزم» یالکتر مؤسسلری اولان  
هندلیلر برده ازمته متقدمک بر قاج فلاکت زده شعرا  
و حکمای نزدیکه مظهر اعتبار اولمشدی. صکره بته  
کوشه نیسانه آتلمش و آنجق عصر مزده تکرار ظهور  
ایده بیلمشدر. عصر مزده «پس میست» لره عددی هر  
برده و هله آلمانیاده کون بکون آرتقمده در. فقط امین  
اولماید که بو مسلک یوزندن انسانیت هیچ بر ضرره  
اوغرامدقدن بشقه حتی منفعت بیله کوره جکدر. «پس  
میزم» طبع بشرله اصلا قابل تألیف دکلددر. دنیا فنا  
ایمش. غوائل حیساندن کف ید ایدرک کوشه عزله  
چکلمایش. بو سوزلر کوزل بر طاقم نظریه لر تشکیل  
ایتمکدن بشقه هیچ بر شیئه مقتدر اوله مازلر. نه کیسه  
آنلردن متأثر اوله لر طاعلره قیرلره قاجار و نوده محبت  
لذندن عالمه محبتدن کندنی مصون برافقه قالشور.  
شو قدرکه علوم و فنون قوانین طبیعه خارچنده کی فکرلری

نصل یواش یواش تعدیل و اصلاح ایدیور ایسه  
«پس میزم» مسلکده لذارند دنیا حقدن کی افکار واهیته نک  
اوله جه آخر آخر رفع و حذفی موجب اوله رق انسانلرک  
طبیعی بر دائرة داخلنده لزومسز و غیر قابل الحصول  
مسعودیتلر بکله مکسزین یشاملرنی تامین ایده جکدر.  
برده حیات بشریهده اسباب فلاکت تقدیر مسرتدن زیاده  
اولور ایسه اولسون اوله تحمل اولمز بر درجهیه وارمدنی  
هر کسده کی یشامق آرزوسیه مثبتدر.

«پس میزم» مساکنه قارشو سویلنلن سوزلردن  
بکالک زیاده موافق حکمت و منطق کورینان موسیو  
«اسنسر» ک نظریسیدر. تکامل یونک سرافرازی اولان  
بو ذات انسانلرک حال و ماضیلری اوزرینه اجرا ایتدیکی  
تبعات عمیقده نتیجه سنده تکامل ایله اسباب بد بختی نک  
آزالدیفنی و بالعکس اسباب مسعودیتک آرتدیفنی مشاهده  
ایتمیشدر. ایسته بو «اوپ تی میست» فیلسوف شومشاهداتی  
بر نظریه حاله قویارق دنیایی فنا کورنلره دیور که:  
«دنیا بو کون - دیدیککز کی - مسرتدن زیاده کدره  
مساعده اولسه بیله بو نسبتک هر وقت عین حاله قاله جنی  
اصلا ادعا اولنه ماز. انسانیتهده اسباب مسعودیت کون بکون  
آرتیور. بر کون کله جککه مسرت کدره غلبه ایدمک»  
بو سوز موسیو اسنسر کی بر بیوک حکیمدن صادر  
اولغله برابر غایت احتیاط و احترازاله تدقیق ایدماید.  
واقعا شمدیکی انسانلره مثلا یکریمی اوتوز عصر  
مقدمی آدملر آرمسده عظیم فرقلر وارددر. او وقتکی  
انسانلر حیوان کی یشارلرمش. حضور و راحت یوقش.  
دائما جنک و قتال ایله اوغراشلورمش. بو کون ایسه  
اسباب معموریت تامین ایدلمش. شهرلر انشا اولمش  
هر کس هوا غازیله الکتریقه تلویزور ایدلمش سواقلرده  
کزیور. بیوک مکتبلرده آکسباب هنر و معرفت ایدیور.  
کشایش فکر ایچون تیاترولره، مسیره لر، کیدیور. فقط  
بو تبدل مادیه نسبتنده عجب مسعودیت بشریه آرتشمیدر؟  
بو کون مثلا پارس کی بر بیوک شهرده یشایان آدملر عجب  
اعصار ابدشیده قوبله لرند عالمه لویه لر برابر وقت کچیرنلردن  
دهامی بختیار درلر؟ ظاهر حال یونک عکسکی کوستریور.  
قاریقه لرده معدن اوجاقلرنده چالشان سفیلرک هیچ بر



فوق العاده جالشمش اولسون - اخشام پیدی ترخانه جورباسته بوله من. مدنی بر آدم جمله عصبیه سنده کی تکمله مبنی سفره به او طوریشده بالطو جقاریشده یاتنده. کیلرله قوشمقدده شراب ایچمکده آری آری بر لذت بولدینی حالد کویلی اولنقی یالکز جوربا ایچرکن طوبایلوب تفرعات سائر ایاک اهمیتیز کورینور. ایشته بونک ایچوندرکه برمدنی یک یدیکی بر اکثریا غایت مکلف بریک سالویدر. حالوکه اولداند مفرعه بی حس ایدجک قدر جمله عصبیه سی تکامل ایتامش اولان آدم لک تناول ایچون اختیار ایتدیکری کلفت عادی بر برده اورته به بر سخن و اطرافنده لزوم مبرمی اولان بر قاج شی قومقدن عبارت قالور .

حاصلی اسباب خارجی معبوددن صرف نظر انسانلر جمله عصبیه لرندکی تکامل دائمی ایله حزن انکیز اولان طبیعتلری ترک ایله فلاکت دائمی لرینه قارشو - کسب اعتیاد ایدرک - بک او قدر حساسی اولماغه و بالعکس هر اسباب حظوظیه دنده صوک درجه ده استفاده به مقتدر اوله بیلیمکده درلر . قالیدیکه اسباب خارجی معبوده دختری تدریجاً تکامل ایتیمکده در. موسیو اسپنسرک بو خصوصده کی تدقیقاتی ده شایان دقتدر. اسپنسر ایلروده حصولی قویاً امید ایلدیکي تکامل اراسته ترقی مدنیته قوه تناسلیه مک انسانلرده تناقص ایدجکی بالیان هرکس شمیدیکنه نسبتله ده ها کوچک بر عالمه کچکدریمکده مجبور اوله رق بک او قدر سیقندی به دوجار اولیه جقدره دیور! صورت تربیه من اعتبارله بزه بک غریب کورینان بونوع امیدلردن اناسایت ایچون بر فائده اولسه بیله دیکرلرلردن اولسون مطلقاً ظهور ایدجکد و جمله عصبیه ده کی کمال نسبتنده اسباب خارجی معبودیه ده ارته رق بر کون کله چمکده مسرت کدره تماماً غلبه ایدجکدر .

بناء علیه و فغارو غزته سنک ایراد ایلدیکي - و االه تکامل نقطه نظرلردن جواب ویرلک لازم کلورسه - که الک معقول اولان صورتده بود - و درجه تکامله کوره اکر کدر آلان مسرت غلبه ایتیمکده ایسه بختیار اولیق ایچون حساسلکی یوق مسرت کدره غلبه به باشلاش ایسه حساسلکی ترجیح ایلالمیدر دیمک ایجاب ایدر .

ابن فکری لطفی

وقته و ابتدائی انسانلردن زیاده بختیار اولدق لرینه احتمال و برمک قابل اوله میور. فقط حقیقت حالکده بو سرکرده اولدیفنه قرارده آراجق تردد ایلالمیدر. بو خصوصده کی خطا بالخاصه شوندن نشأت ایدیور که مسئله انسانلرک جمله عصبیه لرینه تشکلات بنویه لرینه نظراً محاکمه اولنقی لازمکلورکن یالکز اسباب خارجی معروض تدقیقه آثور و بو نقطه نظرلردن هیچ بر عقل سالم صغوق سولر باشنده چوقاق جوجوغیله صاعلم بر هوا نفس ایدرک یشایان آدم لک تأمین معیشت ایچون کیجه کوندوز مضر صحت قوقولر ایچنده چالشسان بیچاره لردن هر حالده بختیار اولدق لرینه قرارده اصلاً تردد ایتیمور .

حالوکه بویابده الک زیاده نظر دفته اله جق شی جمله عصبیه مک تبدل و تکاملیدر. احوال خارجی ال انقدر فنا اولور ایسه اولسون بدایت حیات بشردن اعتباراً جمله عصبیه مزده عظیم بر ترقی و تکامل واردر . انسانلر ابتدائی اسباب معیشتلری بک سهولته تأمین ایتیمکده برابر طبعاً بک زیاده کدر و حزنه مائل ایشملر . ذوق و سرور همان هیچ موجود اولوب ابتدائی فقط کدرلی بر طاقم تحیلات ایله وقت کچیرلریش . اسکی شرفیلر مبدانده طوریسور . هانکیسند شطاری موجب بر سوز وار . هبی . توبه لردن . تضرع و نیسازلردن مرکب . یونانیلرکی مدنی برملت بیله آتغون و و قال ادب کی فاجعه لردن لذت الورمش کذلک موسیقی ابتدائی صوک درجه ده بادی قسمت ایش . حتی بوکون بیله وحشیلرک موسیقیسی ملل متدنه موسیقیدن بیک قات زیاده مونوتون و حزن انکیزدر . حالبوکه ملل متدنه تکامل ایله مغویابده کسب قوت ایتمشدر . جمله عصبیه ده کی حزنه اولان میل مسرت تحول ایلمشدر . واقعه اسباب ظاهره معبودیه او نسبتده ایتامشددر . فقط جمله عصبیه لرندکی تکامل انسانلری طبیعی بر فیل و فلفه سوق ایدرک هرکس ممکن مرتبه اسباب مکدریه قارشو لایقه قالمق اسبابنه - بر حس طبیعی ایل - توسل ایلیمکده و بالعکس جمله عصبیه سنده کی حصوله کان ایخه لک درجه سنده حظوظات نفسانیه و مغویه سندن استفاده به چالشمقددر . زنکین و مدنی بر آدمک مکلف بر ساویده انواع شرابلرله ایتدیکي طعمانده کی لذتی بالطبع بر کویلی - ولو کوندوزین